Karikatür

HİNDİSTAN ÖNÜNDE:

Militarizm — Korkma, seni yemiyeceğim!..

HARP PORTRELERI

GENERAL VAVEL
İngil'zlerin Hindistan kuvvetleri kumandanı.

MAREŞAL TİMUÇENKO
Sovyet merkez orduları kumandanı.

B. İDEN
İngiliz Hariciye Nazırı.

B. KRİPSİ
İng:ltenin Moskova sefiri.

GENERAL VİLSON
İngilizlerin Suriye kuvvetleri kumandanı.

MAREŞAL VOROŞİLOF
Sovyet şimal orduları kumandanı.

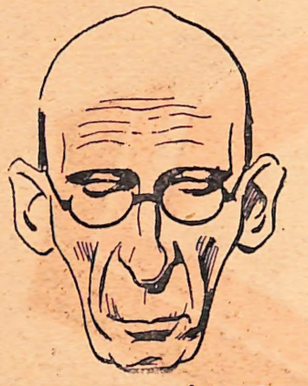

LORD HALİFAKS
İngilizlerin Amerika sefiri.

GENERAL DE GOL
Hür Fransızlar başkumandanı.

LORD GORT
İngiliz Cebelüttarık kuvvetleri kumandanı.

MAREŞAL BUDİYENNİ
Sovyet cenup orduları kumandanı.

B. MOLOTOF
Sovyet Hariciye Komiseri.

B. HUL
Amerika Hariciye Nazırı.

AMİRAL KÜNİNGAM
İngiliz Akdeniz filosu kumandanı.

B. LİTVİNOF
Sovyet eski hariciye komiseri.

B. NOKS
Amerika Bahriye Nazırı.

MODEL

Senenin her mevsiminde şık bayanlarımızın her türlü tuvaletlerini yapmadan evvel müracaat ettikleri moda albümü MODEL'dir. Ağustos sayısı mevsimin en şık modelleri ile çıkmıştır

No. 294 CİLT: 12 SENE: 6 FİYATI 10 KURUŞTUR 14 AĞUSTOS 1941

KARİKATÜR

PERŞEMBE GÜNLERİ ÇIKAR SİYASİ EDEBİ HAFTALIK MİZAH MECMUASI

SAHİBİ: SEDAT SİMAVİ
İDAREHANESİ: İstanbul, Ankara caddesinde Acımusluk sokağı No. 7
Telğraf: İstanbul: KARİKATÜR
Posta kutusu: İstanbul 103

ABONE ŞARTLARI:
Türkiye ivin seneliği 500, altı aylığı 250, üç aylığı 130 kuruştur. Ecnebi memleketler için seneliği 800, altı aylığı 400, üç aylığı 200 kuruştur.

— Acaba bizim numaraya da isabet var mı?

— Yahu, piyango numaraları değil, Şark cephesinde Almanların Ruslardan, Rusların Almanlardan aldığı esirler okunuyor!..

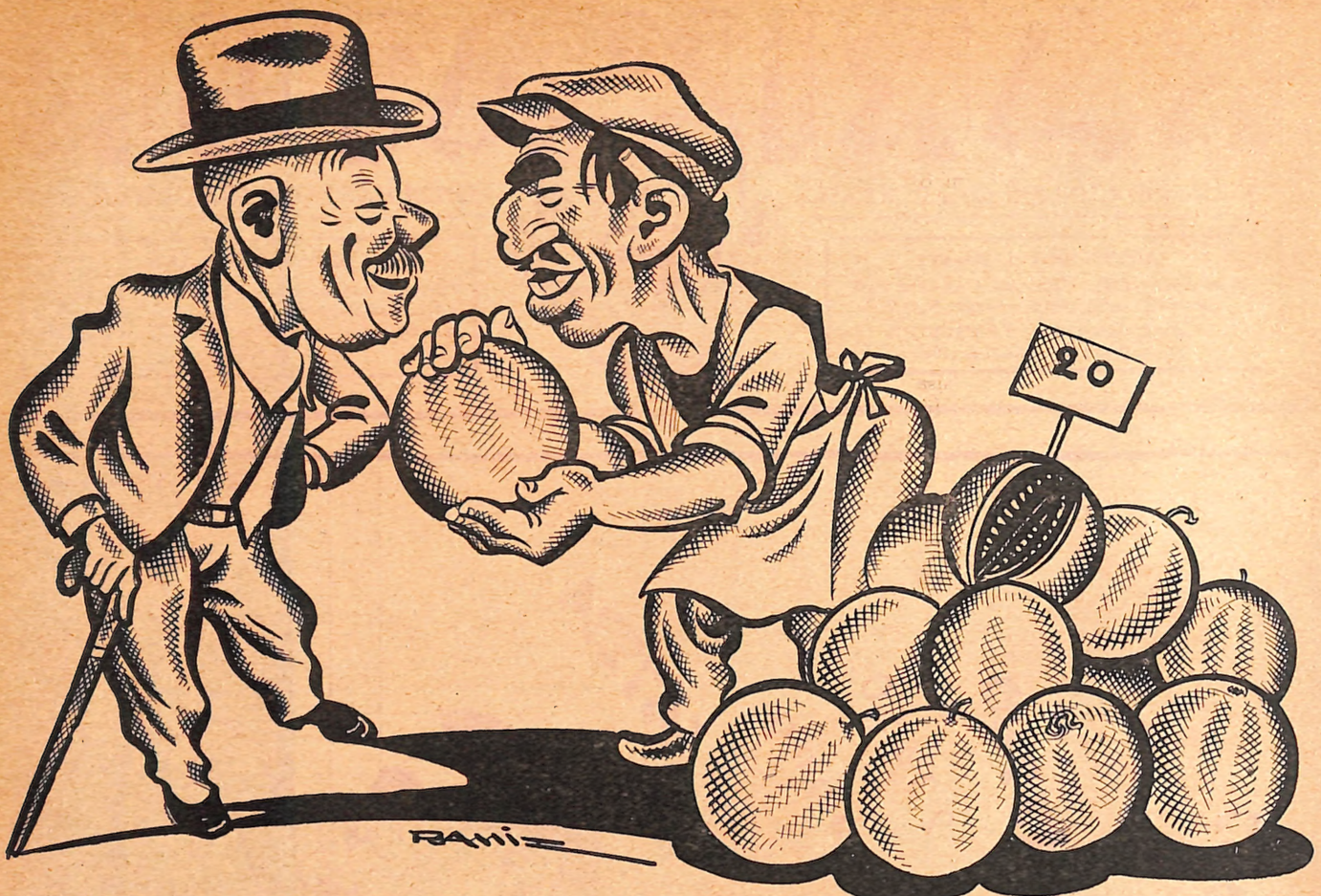

Karpuzcu — Bayım, şunu al, bıçağı vurunca ne mal olduğu nu anlarsın.... Buna «Yeni dünya» derler..
Müşteri — Nafile yavrum, o da kof çıkacağa benziyor!..

HAFTADAN HAFTAYA

Gazete Kolleksiyonunu Karıştırırken

BİR muharrir arkadaşı evinde yoklamıya gitmiştim. Ehemmiyetli bir iş için çıktığını fakat en çok yarım saat sonra döneceğini söyliyerek beni yazı odasına aldılar.

Sıra sıra raflarda yığın yığın kitaplar, masalar, sandalyeler üzerinde ve yerde yine öbek öbek kitaplar, mecmualar. Köşedeki yazı masasının üstünde gri bir pantalon seriliyor; üzerinde yedi, sekiz kilo ağırlığında kalın, hantal bir cilt. Hulâsa patron olmıyan bir yazı işçisi odasının mutat dekoru (mamafi büsbütün seyyar vaziyette olan ve hayatı otelde, misafirliklerde, ayda bir yer değiştirilen külüstür pansiyon odalarında geçen bir kısım için bu da bir idealdir).

Vakit geçirmek için raflardaki kitapları karıştırmak istedim. Fakat onlara el değdirmiye gelmezdi. Parça parça, yaprak yaprak olmuş ciltlerinin müvazenelerini kaybettikleri anda çürümüş iskeletler gibi bir anda darmadağın olmaları tehlikesi vardı. Yerdeki tozlu kitapları da kurcalamaktan çekindim. Aralarındaki pire ordularını, neticesi benim için çok dehşetli olacak bir yıldırım muharebesine teşvik etmekti. Böyle bir hücuma uğrarsam deniz kenarına kadar kaçarak çırçıplak suya girmekten başka hiç bir şey beni bu hücumdan kurtaramazdı. Kalıyordu masa üzerindeki büyük cilt. Muharrir hayatını yakından bilmiyenler onun rolünü bilemezler. Bu bir nevi pres, daha açıkçası soğuk ütüdür. Pantalonu, yeni tâbir ile tebarüz etmesi lâzım gelen kıvrım ve pililerine göre devşirerek masanın üzerine yayarsınız. Sürahi vazifesi gören eski bira şişesindeki su ile elinizi hafifçe ıslattıktan sonra, kedi okşar gibi, pantalonu hafifçe sıvazlarsınız. Cildin ağırlığı pantalonu kızgın ütü derecesinde değilse bile oldukça muntazam bir surette ütüler ve fazla olarak ateş gibi kuması aşındırıp parlatmaz.

Çeketimi çıkarıp arkadaşımın koltuğuna yerleştirdikten sonra cildi elime aldım. Bu, bizim gündelik gazetelerden birinin koleksiyonu idi.

Rasgele bir yerinden açtım ve okumıya başladım: Başlık «Dünkü deniz kazaları». Ufak yıldızlara ayrılmış ikişer satırlık havadislere göre, bir gün evvel yüzme bilmediği halde açıkta denize giren on kadar çocuk ve büyük adam kaza neticesi olarak boğulmuştu.

Derhal hükmettim ki, bu nüsha geçen temmuz veya ağustosun üç veya dördüncü haftalarına ait bir pazartesi gününe aittir. Sonra gazetenin tarihine bakarak yanılmadığımı anladım.

— Bu ne kehanet, diyeceksiniz.

— Kehanet değil biraz düşünce, diye cevap vereceğim. İstanbulluların en çok denizde boğuldukları ay temmuz ve ağustos aylarıdır.

— Peki, günün pazartesi olduğunu nereden anladın?

— Pazar eğlence ve istirahat günüdür. Binaenaleyh bütün kavgalar, cinayetler ve kaza ölümleri o gün olur ve gazeteler bunu pazartesi günü haber verirler. İnanmazsanız bu hazin hakikati siz de kontrol edin. Her pazar İstanbulda birçok insan boğulacak ve hiç bir tedbir bunun önüne geçemiyecektir.

— Peki ayın son iki haftasında olduğumuzu nasıl keşfettin?

— O da basit. Ayın ilk haftalarında ahali para ile plâja gider. On beşinden sonra aylık suyunu çektiği, borçla yaşanmıya başladığı ve plâjların bakkal ve kasap gibi kredi açmaları âdet olmadığı için halk açıkta denize girer ve bu kazalar olur.

• • •

Kolleksiyonu bir yerinden daha açtım: «Belediye fıkaraya kömür dağıtıyor». Demek ki nisan sonlarındayız.

— Bunu nereden anladın?

— Bu da basit. Gazeteler belediye fıkaraya kömür vereceğini yazdıkları müddetçe kış olanca şiddetile devam ediyor demektir. Kömürün dağılmıya başlaması ise, baharın geldiğine ve ortalığın ısınmıya başladığına alâmettir.

Kolleksiyonu biraz daha çevirdikten sonra tekrar okudum: Satış ilânları, az kullanılmış piyano, ev eşyası, halılar, mücevherler vesaire.

Tarihini pek katî olarak tayin edemiyeceğim. Fakat herhalde mayıs sonu veya haziran başında bulunuyoruz.

Bu keşfim de bir kehanet değildir. Çünkü ev eşyası satışları birçok ailelerin Ada, Suadiye veya Boğazda yazlığa gitmelerine alâmettir. Bu ailelerden bir büyük kısmı ancak öteberilerini satmak suretile sayfiye masraflarını temin ederler.

* * *

Şu açtığım sayfada birçok nişanlanma ve evlenme haberleri görüyorum. Demek ki, teşrinlere ait bir nüsha ile karşı karşıyayız. Sayfiyelerde ve bilhassa plâjlarda birçok genç kız, genç kadın ile genç veya geçkin erkek arasında tanışmalar olmuş ve bu bir kısmının ilânlarını okuduğumuz mesut aile yuvalarının temelleri atılmıştır.

* * *

Kolleksiyonun başka bir yerinde bir edebiyat sayfasına rastlıyorum. Muhtelif şiir, hikâye ve tenkitlerden üçer beşer satır okuduktan sonra anlıyorum ki, teşrinisandieyiz. Şiirlerde vezin ve kafiye çoktanberi unutulmuş bir şeydir. Fakat bunlarda isimcins, sıfat, fiil nevinden kelimeler de devede kulak kabilinden. Hemen hepsi bir takım nidalardan, leyleklerin takırdadığı, suya bir kocaman taş parçası düştüğü, kapıya tekme ile vurulduğu, odada hamam nalını ile yüründüğü zaman çıkan gürültülere benzemez bir takım taklit sesleri. Görülüyor ki, şimdiye kadar işittiğimiz tarzda bir sanat ekolu karşısındayız.

Hikâyeler de aşağı yukarı öyle. Anladığımız ve konuştuğumuz türkçeye benzemez bir dil ile yazılmış tenkitler, yirmi beş yaşına girmiş bir takım şair ve muharrirlerin artık bunadığından ve bedii ihtiyaçlarımızı tatmin edemediklerinden bahsediyor, bunların defolup yerlerini yeni nesile terketmelerini istiyor.

— Peki, bu yeni kuluçka mahsulü edebiyat neslile teşrinisani ayı arasında ne münasebet var? diye soracak olursanız vereceğim cevap şudur:

Teşrinisani mekteplerin her nevi yazılı, sözlü yoklamalarının ölçme, biçme ve deneme imtihanlarının ve son ikmallerin bittiği mevsimdir. Ortamektepte iki sene sınıf dönenler katî olarak sınıfta kalmışlardır. Bunlardan bir kısmı kaldırım mühendisi namzedi olarak sokakta vazifeye başlarken diğer kısmı bir yeni edebiyat ekolu tesis ederek yazı yazmıya başlamışlardır.

Açtığım son sayfada Şişli - Büyükdere yolunda Hacıosman bayırında sırtı sıra birkaç otomobil kazasına tesadüf ediyorum. Bu defa maalesef eldeki nüshanın hangi gün ve hafta ve aya ait olduğunu tayin etmeme imkân olamıyacaktır. Çünkü buradaki kazaların günü, gecesi, haftası, ayı yoktur. Bu kazalar zahire ve nakit borsası haberleri gibi her güne ait olağan işlerdir.

KARİKATÜR

EN İYİ ÇARE

Arkadaş cebinden cıgara kutusunu çıkarmak isterken yanlışlıkla bir başka kutu çıkardı.

— Nedir o? diye sordum.

— Hiç, dedi, içinde bizim büyük pederin takma dişleri var.

— Tamir ettirmiye mi götürüyorsun?

— Hayır, gündüzleri cebimde daireye götürüp getiririm.

Hayretle sebebini sordum.

— Büyük pederin midesi hasta, dedi, doktorlar öğle ve akşam yemekleri arasında yiyecek yemesini katiyen menettiler. Fakat malûm ya, ihtiyarlar çocuğa benzerler. Sağ olsun doktorları dinlemiyorlar. Ben de bir şey yemesin diye dişlerini yanımda taşıyorum.

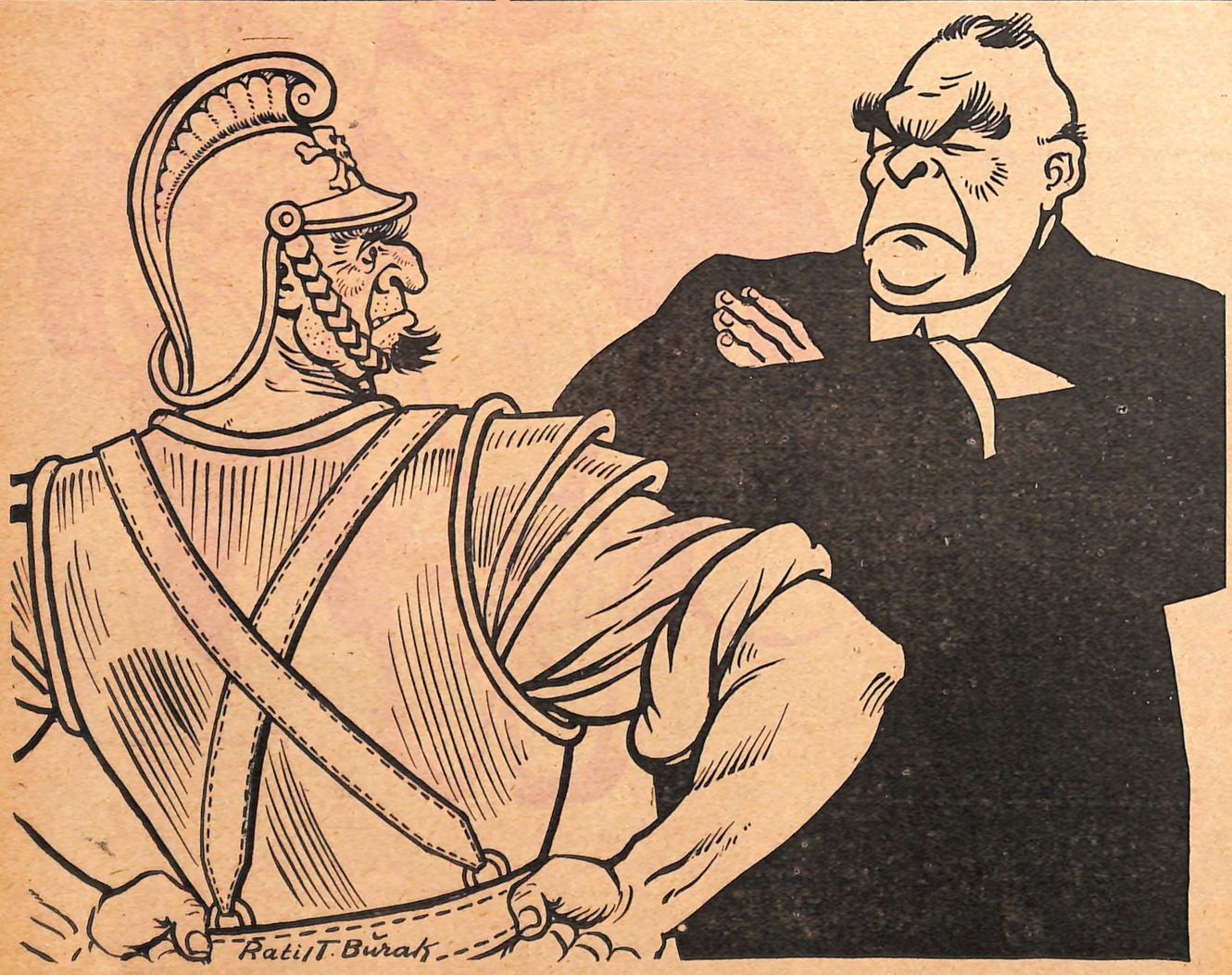

— Sen de kim oluyorsun? Ben, bakarım, yıkarım, girdiğim yerde taş taş üstünde bırakmam, bana adla, sanla harp derler!..

— Haydi oradan, bugüne bügün, senin eşiğinden içeri bir adım atamadığın bir ülkede ben hükümran olmaktayım, bana haşmetlû ihtikâr hazretleri derler, anladın mı?!..

AKIL HOCASI.

İstanbulda V. Ömeroğlu:

«Ben genç, yakışıklı, Karun kadar zengin, şeytan kadar zeki, Aristodan akıllıyım: bir genç kızla sevişiyorum, bir genç kızla flört yapıyorum, bir genç kıza evlenmek teklifinde bulundum, bir genç kız bana evlenmek teklifinde bulundu, iki genç kız benimle ayni zamanda münasebet tesisine uğraşıyor... Bu vaziyet karşısında afalladım. buna bir çare!»

CEVAP:

Genç, yakışıklı, Karun kadar zengin olmanıza bir şey diyemem amma, yaptığınız işlere bakılırsa, şeytan gibi zeki, Aristodan akıllı olduğunuzdan şüphe'yim. Bunun çaresi, evlenmek teklifinde bulunduğunuz genç kızla, hemen söz kesip nikâh memurluğuna müracaat etmektir. Bu suretle altı baş ağrısını bir göz ağrısına indirmiş olursunuz!

★

Vakıfköyünde Ayağınıdenkatarak yürüroğlu:

«Bir bayan kafilesi görünce kayıp düşüyorum, sebebi?»

CEVAP:

Halinize acırlar da ayıltmıya gelirler diye olacak.

★

T. Boksör:

«1 — Her güzele âşık oluyorum, geceleri bu yüzden uykusuz kalıyorum, ne yapayım?

«2 — Boks yapıyorum, herkes bunun aleyhinde, siz ne dersiniz?»

CEVAP:

1 — Bir güzele âşık olan bile uykusuz kaldıktan sonra sizin her güzele âşık olduğunuz halde yalnız uykusuz kalmanız mühim bir mesele değil. Şimdiye kadar Darüşşafayı boylamanız lâzımdı. Halinize şükredip âşık olmakta ve uykusuz kalmakta devam buyurunuz.

2 — Boksu bırakmayınız. Her güzele âşık olmakta devam ettiğiniz müddetçe başınıza gelecek kazalar için en emin sigorta yumruk sporudur.

★

Beyoğlunda O. Elmasok:

«1 — Liseyi bitirdim, sesim güzel, kendim de güzelim, Amerikaya gidip artis olmak istiyorum.

«2 — Yalnız dişlerim güzel değil, fena da değil, tam karar. Artis olmak için dişlerin çok güzel olması lâzım mı?»

«3 — Dans, piyano, ata binmeyi, şarkı söylemeyi bilirim. Acaba artis olabilir miyim?»

CEVAP:

Tarifinize bakılırsa siz artist olmuşsunuz bile... Yalnız perdede kendinizi göstermeniz kalıyor! Dişlerinizin düzgün olup olmaması bir fevkalâdelik teşkil etmez, yeter ki, ağzınız bozuk olmasın... Ancak, Amerikaya gitmeden evvel memlekette bir boyunuzun ölçüsünü almak lâzım ve artist olmadan evvel de imlânıza bir parça dikkat etmek elzem!

— Meydan muharebesi de ne demek?..

— Yani kimin kazandığı meydana çıkmıyan muharebeler demek!..

Kolleksiyonu bir yerinden daha açtım: «Belediye fıkaraya kömür dağıtıyor». Demek ki nisan sonlarındayız.

— Bunu nereden anladın?

— Bu da basit. Gazeteler belediye fıkaraya kömür vereceğini yazdıkları müddetçe kış olanca şiddetile devam ediyor demektir. Kömürün dağılmıya başlaması ise, baharın geldiğine ve ortalığın ısınmıya başladığına alâmettir.

Kolleksiyonu biraz daha çevirdikten sonra tekrar okudum: Satış ilânları, az kullanılmış piyano, ev eşyası, halılar, mücevherler vesaire.

Tarihini pek katî olarak tayin edemiyeceğim. Fakat herhalde mayıs sonu veya haziran başında bulunuyoruz.

Bu keşfim de bir kehanet değildir. Çünkü ev eşyası satışları birçok ailelerin Ada, Suadiye veya Boğazda yazlığa gitmelerine alâmettir. Bu ailelerden bir büyük kısmı ancak öteberilerini satmak suretile sayfiye masraflarını temin ederler.

* * *

Şu açtığım sayfada birçok nişanlanma ve evlenme haberleri görüyorum. Demek ki, teşrinlere ait bir nüsha ile karşı karşıyayız. Sayfiyelerde ve bilhassa plâjlarda birçok genç kız, genç kadın ile genç veya geçkin erkek arasında tanışmalar olmuş ve bu bir kısmının ilânlarını okuduğumuz mesut aile yuvalarının temelleri atılmıştır.

* * *

Kolleksiyonun başka bir yerinde bir edebiyat sayfasına rastlıyorum. Muhtelif şiir, hikâye ve tenkitlerden üçer beşer satır okuduktan sonra anlıyorum ki, teşrinisandieyiz. Şiirlerde vezin ve kafiye çoktanberi unutulmuş bir şeydir. Fakat bunlarda ismicins, sıfat, fiil nevinden kelimeler de devede kulak kabilinden. Hemen hepsi bir takım nidalardan, leyleklerin takırdadığı, suya bir kocaman taş parçası düştüğü, kapıya tekme ile vurulduğu, odada hamam nalını ile yüründüğü zaman çıkan gürültülere benzemez bir takım taklit sesleri. Görülüyor ki, şimdiye kadar işittiğimiz tarzda bir sanat ekolu karşısındayız.

Hikâyeler de aşağı yukarı öyle. Anladığımız ve konuştuğumuz türkçeye benzemez bir dil ile yazılmış tenkitler, yirmi beş yaşına girmiş bir takım şair ve muharrirlerin artık bunadığından ve bedii ihtiyaçlarımızı tatmin edemediklerinden bahsediyor, bunların defolup yerlerini yeni nesile terketmelerini istiyor.

— Peki, bu yeni kuluçka mahsulü edebiyat neslile teşrinisani ayı arasında ne münasebet var? diye soracak olursanız vereceğim cevap şudur:

Teşrinisani mekteplerin her nevi yazılı, sözlü yoklamalarının ölçme, biçme ve deneme imtihanlarının ve son ikmallerin bittiği mevsimdir. Ortamektepte iki sene sınıf dönenler katî olarak sınıfta kalmışlardır. Bunlardan bir kısmı kaldırım mühendisi namzedi olarak sokakta vazifeye başlarken diğer kısmı bir yeni edebiyat ekolu tesis ederek yazı yazmıya başlamışlardır.

Açtığım son sayfada Şişli - Büyükdere yolunda Hacıosman bayırında sırtı sıra birkaç otomobil kazasına tesadüf ediyorum. Bu defa maalesef eldeki nüshanın hangi gün ve hafta ve aya ait olduğunu tayin etmeme imkân olamıyacaktır. Çünkü buradaki kazaların günü, gecesi, haftası, ayı yoktur. Bu kazalar zahire ve nakit borsası haberleri gibi her güne ait olağan işlerdir.

KARİKATÜR

EN İYİ ÇARE

Arkadaş cebinden cıgara kutusunu çıkarmak isterken yanlışlıkla bir başka kutu çıkardı.

— Nedir o? diye sordum.

— Hiç, dedi, içinde bizim büyük pederin takma dişleri var.

— Tamir ettirmiye mi götürüyorsun?

— Hayır, gündüzleri cebimde daireye götürüp getiririm.

Hayretle sebebini sordum.

— Büyük pederin midesi hasta, dedi, doktorlar öğle ve akşam yemekleri arasında yiyecek yemesini katiyen menettiler. Fakat malûm ya, ihtiyarlar çocuğa benzerler. Sağ olsun doktorları dinlemiyorlar. Ben de bir şey yemesin diye dişlerini yanımda taşıyorum.

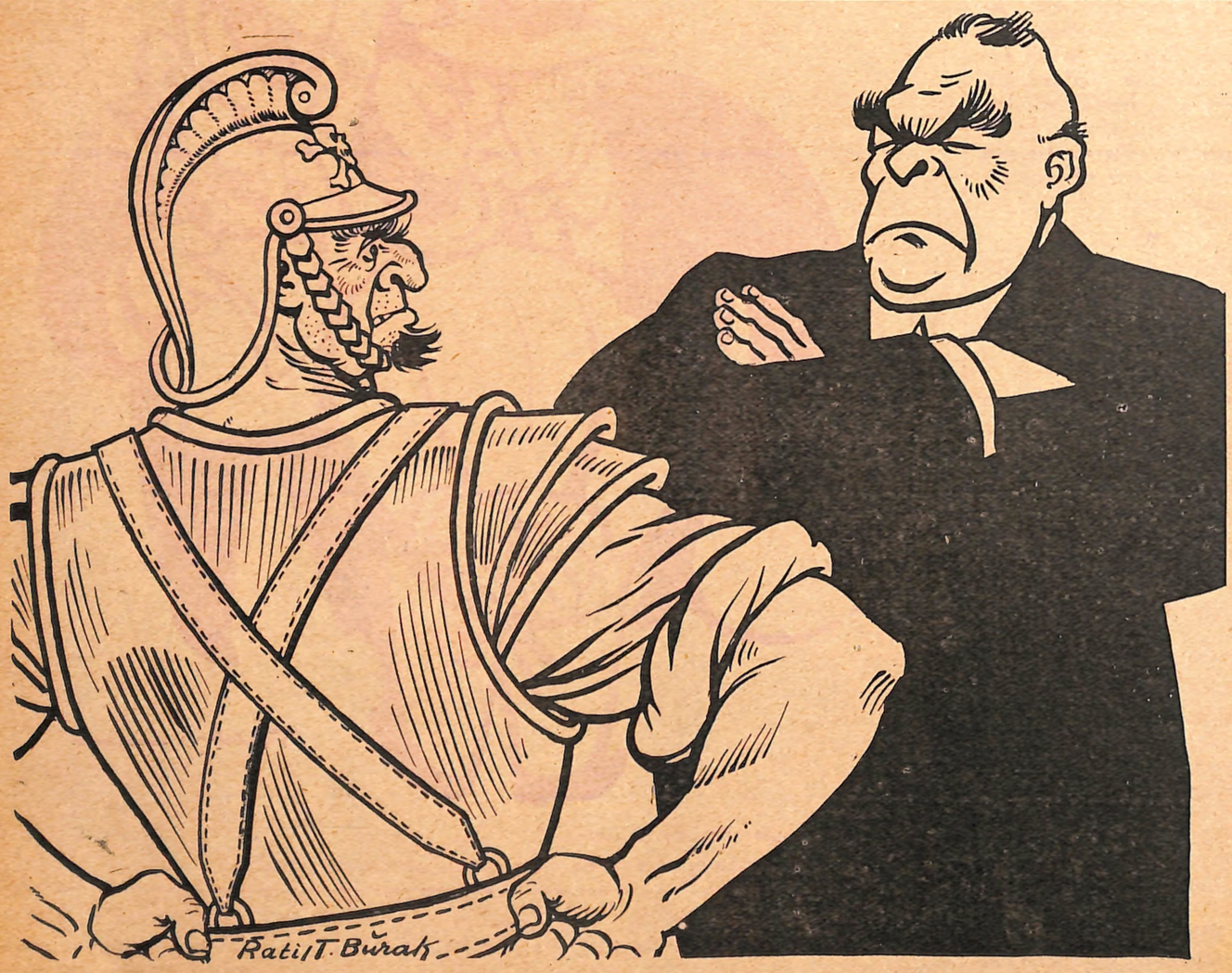

— Sen de kim oluyorsun? Ben, bakarım, yıkarım, girdiğim yerde taş taş üstünde bırakmam, bana adla, sanla harp derler!..

— Haydi oradan, bugüne bügün, senin eşiğinden içeri bir adım atamadığın bir ülkede ben hükümran olmaktayım, bana haşmetlû ihtikâr hazretleri derler, anladın mı?!..

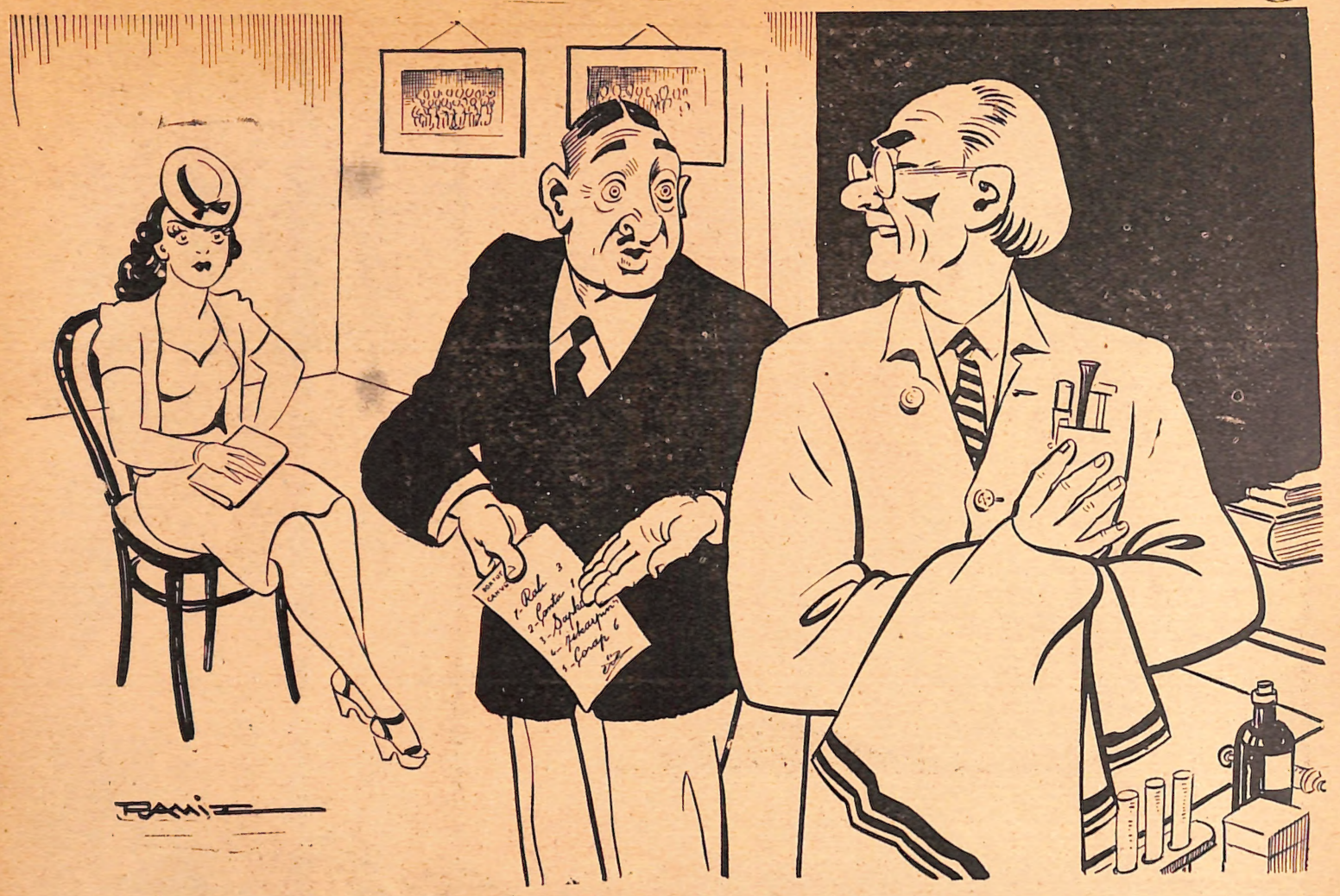

Bay — Doktorcuğum, bir yanlışlık oldu galiba... Reçete yerine bir alay eşya faturası verdiniz...
Doktor — Yanlışlık yok... Bayanların sinirleri için en son tedavi usulü budur!..

BİRAZ HAVA!

Pazar günü galiba eyyamı bahûra tesadüf ediyordu, hava sıcak mı sıcaktı. Biraz rüzgârlanabilmek için vapura atladım. Kalabalıkta nefes almanın imkânı yoktu. Vapurdan tramvaya geçtim. Bir arabada asgarî bir tahminle yetmiş, yetmiş beş yolcu kadardık. Oradan plâj gazinosuna kapağı attım. Yer bulana aşkolsun! Kedi ciğere bakar gibi herkes gözünü oturanların iskemlesine dikmiş. Bir masa buluncıya, masaya garson gelinciye, garson da soğuk bir su getirinciye kadar akşam oldu. Tekrar ayni dolu tramvaylar içinde, yanımdakilerin sıcaklığını ve ıslaklığını hissederek, hıçkırık tutmuş gibi ikide bir sarsıntılar geçirerek vapura yetiştim. Vapurda sabahki cemaatın iki misli vardı, ve akşama kadar harcadıkları enerjiden dolayı hepsi bitkin bir haldeydi. Hepsi biribirine dayanarak ayakta durabiliyordu.

Eve geldim, balkonda bir koltuğa uzandım, henüz esmiye başlıyan gece rüzgârına kendimi verdim:

— Oh, ne güzel hava!

O günkü gezintiden çok memnun kalmıştım: eğer sabahtan akşama kadar yollarda o ıztırabı, o azabı çekmeseydim, evimin balkonundaki bu derin zevki tadamıyacaktım!

FELEK

Arzeder hangi gönül minnet-ü şükran feleğe?
Taşımaz hangi yürek hiddet-ü isyan feleğe?

Duyarım «hey gidi zalim felek!» âvazesini
Hangi biçare nigâh eylese bir an feleğe.

Ne olur âkil olanlar arasından bari
Bir tek insan çıkıp olsaydı senâhan feleğe!

Bir taraftan bakıyor bir nice bâkirle bekâr
«Evde kaldık!» diye düşman gibi yanyan feleğe.

Bir taraftan nice bir sahibi evlâd-ü ayal
«Derdimin saiki sensin!» diye düşman feleğe.

Ermeyen kimse, eren kimse bugün maksadına
Ayni şiddetle eder gayzini liân feleğe.

Nice bin karii almış diye Cumhuriyet
Başvurur Vakt ile Tasvir-ü Vatan, Tan feleğe.

Sanmayın Nadiî mağruru bu yüzden mesrur,
O da bazan döküyor derdini Burhan Feleğe!

Feleğin gizli hikâyat-ü şikâyatını gör,
Sonra: «benden daha mahzun!» diyerek yan feleğe.

Cümle noksanını kendinde bulur Çamdeviren,
Edemez doğrusu eller gibi bühtan feleğe!

ÇAMDEVİREN

Japonya — Yavrum, biraz daha bana yaklaş da seni de temizliyeyim!...

KARPUZCU: KURABİYEM!

GAZETECİ: YALANCIM!

YAĞCI: Balım!

BERBER: KIVIR KIVIRIM!

BİR TAŞLA BİR SÜRÜ KUŞ...

BİR KAZA MÜNASEBETİLE:

Geçen gün, köprünün gözünden çıkan bir mavna ile köprüye yanaşan bir vapur çarpıştı, mavna sizlere ömür.... Eşyası denize döküldü. Köprünün üstü, dubaların üstü meraklı'arla doldu.... Her gün köprüden iğilerek böyle bir vakayı özliyen halk, nihayet meramına kavuştu. Bu kısa faciayı uzun uzun seyre daldı...

Ben de bunların arasında idim. Konuşanlara kulak verdim.

— Bu kazaların önüne geçmek için basit bir çare var...

— Nedir?

— Boğaziçine işliyen vapurları köprünün Karaköy iskelesinden, Adalara, Anadolu cihetine işliyen vapurları da köprünün Eminönü iskelesinden kaldırsalar, ne Şirket vapurları ile Akay vapurları karşılaşır, ne de köprü gözünden çıkan mavnalar kazaya uğrar.... Şimdi vapurlar daima çaprazlama yanaşıp çaprazlama kalktıklarından böyle kazalar oluyor...

Düşündüm, ne doğru... Fakat bu konuşmayı benim yerime vapur idareleri dinleseydi daha isabetli olurdu!

★

BÜYÜK ADAM

Arkadaşım, yeni tanıdığı bir adamı methediyordu:

— Büyük adam.... Kendi kendine mevki yapmış, servet yapmış, şöhret yapmış... Geçen gün bir fikir söyledi, parmağım ağzımda kaldı...

— Neymiş o fikir?

— Bizde saraçlığın yeniden canlanması için otomobil karoserilerinin fayton, kupa, muhacirarabası şeklinde yapılmasını söyledi...

— Sersemce bir mütalea!

— İyi ya... Adamın hayatta muvaffak olmak için zekâya bile ihtiyacı yok!

★

HİSSESİZ KISSA

Hükümdarlardan biri dalkavuğu ile tebdil geziyormuş. Yolda kör bir adama raslamışlar. Dalkavuk, gizlice, hükümdara demiş ki:

— Şu körle küçük bir lâtife yapalım!

Hükümdarın müvafakatı üzerine dalkavuk, zavallı körün önüne bir kese altın atmış, sonra söylenmiye başlamış:

— Eyvah, mahvoldum... Bir kese altınım düştü. Gözüm görmüyor ki, nereye düştüğünü göreyim.... Şunu bir hayır sahibi bulsa da bana verse!

Kör adam bastonu ile kesenin bulunduğu yeri anlamış, iğilip keseyi almış. Kör taklidi yapan dalkavuk:

— Kesem düştüğü yerden sır olmuş... Muhakkak bunu birisi aşırdı.. demiş, ve yerden bir taş almış:

— Allahım, sen büyüksün, şu taşı benim paramı aşıranın ayaklarına yapıştır!

Taş, körün ayağına çarpmış. Bu tesadüften tüyleri ürperen kör bir köşeye sokulmuş. Dalkavuk ikinci bir taş alarak:

— Şu taşı da o hırsızın beline yerleştir! demiş, taş hemen yerini bulmuş.

Dalkavuk üçüncü bir taşı yakalayıp:

— Şu taşı da o alçağın beyhemen keseyi dalkavuğun başınine.. derd emez, zavallı kör na fırlatmış:

— Al, behey sahtekâr, demiş, attığın taşlar pek de kör taşına benzemiyor. Al da paranı başına çal!

İspinoz

Salamon — Rebeka, işte sana büyük aşkimin delili olarak şu kiymetli yuzuğu veriyorum..
Rebeka — Teşekkür ederim Salamon. Ben buna karşilik sana ne vereyim...
Salamon — Parasini: üç buçuk liradir!..

Sayfiye mektupları;

Suadiyede Bir gün

AYIN on dördüncü gecesini Suadiye taraflarında geçirmek imkânını düşündüm, nihayet o civarda bir köşk sahibi olan eski dostlarımdan biri aklıma geldi. Ne olur, ne olmaz diye bir gün evelinden mektup yazdım, ertesi sabah da Kadıköy vapuruna atladım.

Mektubu bir gün evvel yazmanın sebebini tabiî anladınız: Mektubu gönderdiğim adamın: «bu akşam evde bulunamıyacağım!» «o gece misafirlerim gelecek!» gibi mazeretlerine meydan vermemek için... Zira, o beni baştan savmıya vakit bulmadan, ben onun tepesine damlıyacağım!

Vapurdan çıkınca müthiş bir kalabalıkla tramvaylara akın ettik, göz yumup açıncıya kadar tramvayın içi tıklım tıklım dolmuştu. Yolcular, biribirlerinin omuzları üstünden burunlarını uzatarak, nefes almak çaresini araştırıyorlardı. Zira kalabalıkta ağız açmak imkânı yoktu.

Havanın sıcaklığı, nefeslerin sıcaklığı, vücutların sıcaklığı, yaz günü üstüste giyilmiş üç yün fanilâ gibi insanı bunalttkça bunaltıyordu. Hele travamy dolduktan sonra bile hareket saatını beklemek hususunda memurların gösterdiği itina müthiş... Cebimde bir düdük olsaydı hemen öttürecektim, belki vatman aldanır da arabayı bir ayak önce yürüttürürdüm diye.

Yolda çektiğim ıztırabı dostumun sayfiyesindeki rahatla telâfi edeceğimi düşündükçe seviniyordum. Yol uzadıkça kızğın hava deposuna dönen dört yanı camekânlı tramvay, Kızıltopraktan sonra, aşağı yukarı biribirine benziyen yeni köşkler arasından geçmiye başladı. Biletçinin dur emirlerini şaşırmadığına şaşıyordum. Çünkü her adımda, her istasyonda ayni şekilde binalar... Gitgide bunun sırrını anladım: Yeni köşklerin arasında kalan eski köşkler, dur emirlerinin tayininde mühim bir rol oynuyor!

Suadiyede indim. Asfalt yol, kalorifer borusu, her tarafa kızğın bir hararet saçıyor... Kan, ter içinde arkadaşımın köşkünü, köşkte de arkadaşımı buldum. Koridorun ortasına bir masa ile dört koltuk yerleştirmiş, bir taraftan kapıyı, öbür taraftan pencereyi açmış hava cereyanının göbeğinde oturuyor. Fakat göbek taşında oturur gibi...

Beni de karşısındaki koltuğa oturttu.

— Terliyim, dedim, kuranderde kalırsam hasta olurum...

— O başka yerlerde, azizim! Burada hasta olmamak için kuranderde oturmak lâzım... Şimdi bütün Göztepe, Erenköy, Bostancı halkı kuranderde oturuyor.... Hattâ kuranderde hava aradığı halde güç buluyor..

— Ne güzel hava!

— Evet, rüzgârı buluncıya kadar felâket... Fakat rüzgârı bulduktan sonra havasına doyum yok!

— Kot dazür havası!

— Tıpkı... Yalnız ara yerde bir fark var.

— Nedir o fark?

— Yabancılar Kot dazür'de kışı geçirirler, biz Suadiyede yazı geçiriyoruz...

— Ya ne olmalıydı?

— Bu taraflar tam manasile şitaiyedir amma, bizimkiler sayfiye diye kullanıyorlar. İşte bir aksilik var: köşkler Şişli, Maçka taraflarına yapılmalıydı, apartmanlar bu tarafa!

Ev sahibi elime bir yelpaze tutuşturdu, kendisi de bir gazete ile yelpazelenmiye koyuldu. Açık kapı ile pencere arasında yelpazelenerek havalanmıya çalışıyorduk. İçtiğimiz buzlu sular yakıcı bir ter halinde vücudumuzdan sızıp duruyordu..

Dostum, ikide bir, söyleniyordu:

— Şimdi Çamlıcada nasıl pöfür püfür bir rüzgâr eser...

— Şu dakikada Kireçburnunda olmalıydın, mutlaka pardesü ile gezerdin!

— Yakacığın ayazmasını da unutmıyalım, bu sıcakta orası cennet gibidir.

Dayanamadım:

— Bütün bunları biliyorsun da ne diye buralarda yerleşip duruyorsun?

— Biliyorum ama ilmime güvenemiyorum... Ben ötedenberi mütevazi bir adamım. Başkalarının fikrine kendiminkinden fazla kıymet veririm. Bunun için, baktım ki, herkes bu taraflara akın ediyor, kendi kendime dedim ki: «İstanbulda akıllı sen misin? Mademki herkes bu yerleri takdir ediyor, elbette bildikleri vardır, sürüden ayrılma!» İşte bu düşünce ile şu köşkü kurdum, fakat neden sonra nelere kıymet verildiğini anladım....

— Neymiş bu kıymet?

— Kiraların fazlalığı... Eskiden ucuza iltifat ederlerdi, şimdiki insanlar pahalıya kapılıyor.... Hani, rahatı bedava verseler kimse almıyacak, herkes para ile rahatsızlığa talip olacak!

Öğleden sonra her taraf derin bir sükût içinde idi.

— Besbelli, dedim, öğle uykusuna yatmışlar...

— Ne münasebet, dedi, bu sıcakta kimi uyku tutar? Herkes havasızlıktan bayğınlık geçiriyor, mecalsiz yatağa düşüyor, bunun adına uyku diyorlar.

Bize de ayni hal vaki olmuştu: oturduğumuz koltuklarda sızıp kalmıştık... Akşam üstü kendimize gelir gibi olduk. Plâja doğru yürüdük. Yolda kadınlı, erkekli kafilelere rasgeliyorduk. Kadınların çoğu pantalonlu, erkeklerin ekserisi dekolte! Yemektenberi baygınlık geçirenler canlanmıştı.

Plâjda yüzen yüzene... Gazinonun sahil tarafında bir masa işgal ettik, yüzenleri seyire daldık.

— Ne sporcu adamlar, dedim. Denize girenler bir daha çıkmak istemiyorlar...

Arkadaşım gülümsedi:

— Sporculuktan değil, sıcaktan.... Denizden çıktılar mı başlarına geleceğini biliyorlar!

Her tarafta, kutu gibi, dört köşe binalar... Kendimi kunduracı mağazasında sanıyordum:

— Başka günler ne yaparsınız? dedim.

— Bugün ne yaptıksa onu.. Sabahleyin akşam olmasını bekleriz, akşamleyin de sabah olmasını!

— Neden?

— Bir an evvel sayfiye mevsimi bitse de şuradan ayrılıp gitsek diye!..

Papağan

— Pazar günü plâjda seni birisi ile beraber görmüşler..
— Yalan! birkaç kişi ile beraberdim!..

ANKARA MEKTUBU

Köşe bakkalı, köşe sebzecisi, köşe kasabı... Yani koca mahallenin biricik dükkânları. Bunlar hiç bir yerde değişmiyor. İstanbulda da böyle, Ankarada da...

Mallarının çeşitleri gibi bu esnafın tipleri ve ruhiyatı da aynı. Büyük bakkaliye mağazalarında, büyük manavlarda, büyük kasaplarda insafsızlık bu küçük dükkâncılardan bazılarınınki kadar değildir.

İnsaf, merhamet, korku denilen mefhumlar bunlara, bunlar da o mefhumlara yabancı yaşarlar.

Mahallelinin zarureti çok defa onların istismar vesilesi, refahı ise ihtikâr medarıdır.

Bu bakkalların bir kısmı kurumuş sabuna, kuruyan miktarın beş misli su dökmekle hararetlerini söndürür, bir sene bekliyerek kavlamış güllâçlara ise su katamadıklarından fiyat zammı suretle ihtiraslarını teskin ederler.

Onlara borçlanmak için senet vermiye lüzum yoktur. Karakaplı yüz paralık bir defter kâfidir. Böyle bir defter zavallı müşterinin mahkûmiyet cüzdanı, idam hükmü demektir. Hele pek insafsızlarının, kahveci tebeşiri gibi çift yazan kalemleri bu mahkûmiyet ilâmını her gün birkaç defa imzalamaktan zevk alır.

Bakkal bayat malını, kasap maryasını ve sebzeci çürüklerini hep bu ilâmlı müşterilerine sokar ve fiyatlarını dilediği gibi yazar.

Ankarada büyük şehir olalı bunlara bazı bazı raslar olduk.

Dükkânında dilediği malın dilediği nevini bulundurup dilediği müşterisine dilediği şekilde veren veya vermiyen bu mühim şahsiyetlere esir olmamak için kâfi kolaylık mevcut bulunmasına, halka ucuz, temiz ve müsait şeraitle satış yapan kooperatiflerin çoğalmasına rağmen, bazı kimseler hâlâ bu ökselere yapışmaktan galiba zevk alıyorlar.

Kabahat bu dükkâncılarda değil, müşterilerindedir.

Ama, bu dükkâncılara da acımalı! Böyle müşteriler de olmasa bakkal bozuk konservesini, kasap dişisini ve manav tohumluk hale gelmiş asmakabağını kimlere satsın.

★

BOYUNA GÖRE GAZETE ÇIKARACAKMIŞ:

Bir mecliste gazete sayfalarının azaltılma kararından bahsediliyordu. Sadri Ertem dedi ki:

— Yahu, sayfalar azalalı, gazete neşriyat müdürleri de fıkra muharrirlerinin sütunlarını kısalttılar. Doğrusu bana tahsis edilen yere kısacık boyumla ben bile sığamıyorum.

O mecliste bulunan Etem İzzet Benice, bu sözleri dinlememiş görünüyordu. Sadri onun yüzüne bakarak ayni sözleri tekrar etti ve sordu:

— Sana daha ziyade acıyorum Etemciğim, bu boyunla sütununa nasıl sığıyorsun diye...

Etem İzzet cevap verdi:

— Ben patronum, kendime istediğim gibi ayaklarımı uzatıp ferah ferah oturacak kadar uzun yer ayırabilirim.

Sadri bu sefer kendi kendine söylendi:

— Öyle ise bir gazete de ben çıkarayım. Bunun büyük bir gazete olmasına da lüzum yok. Meselâ «Son Posta» nın ortasına koyduğu boy bile bana kâfi.

★

SİCİL KAYDINI ANKARAYA YIĞDIRMIŞ ESKİ BİR İSTANBUL TİPİ:

Allah ziyade etsin, oldukça uzun bir ömür yaşamıştır. Eski tarihte spor meydanlarının rakipsiz kahramanı ve hattâ sporun babası addolunurmuş. Yaşına rağmen hâlâ eski toramanlıklarından kalma bir güzel çalımla gezer, adımları temkinli, omuzlar kabarık ve dirsekler içerden birer kaimei zaviye teşkil edecek açıklıktatır. Sesi kalın, talâffuz sert ve sözleri oturaklıdır.

Sporcu dedikse, bilgisinin sade bundan ibaret bulunduğunu zannetmeyiniz. O, siyasetinden içtimaiyatına, edebiyatından tababetine kadar her şeyi bilir ve her mevzu üzerinde söz söyler, tenkit yapar.

Bazı günler şalğamın fazileti hakkında çene çalıp şadettiği sebzecileri, ertesi gün bayır futbolunun kerahatı hakkındaki enstantane konferansları ile kahrettiği çok kere vakidir.

Onun kadar yaşayıp o zamanları göremediğimiz için kendisinin eski tarihe karışmış gençlik hayatı hakkında maalesef büyük bir bilgimiz yoktur. Ancak, nakil tarikile bildiklerimiz kendisinin yaman bir sporcu olduğu merkezindedir.

Futbolcu, sandalcı, avcı olduğu hakkında, kendisinin arasıra anlattığı hikâyeler bizi oldukça tenvir etmişse de bu spor kollarındaki derecesi hakkında, bugün kâfi miktarda filî hareketlerine şahit olamadığımızdan, Allah bilir ya bir şey söyliyemiyeceğiz.

Hayatında çok uzun dalgalar geçmiştir. Fakat hazret bugün Ankara radyosunun kısa dalgasında çalışmaktadır.

Deryadildir ve hoş meşreptir. Hiddetinde bile bir güler yüzlülük vardır. Daha anlatayım mı kim olduğunu? Nüzhet Babadan bahsediyorum yahu, Nüzhet Babadan...

★

İSTANBUL KALDIRIMLARI YÜRÜYÜŞÜMÜZÜ BOZUYOR:

Faik Reşit Unat, «Kutlu» gazinosunun önünden geçiyordu, Nahit Sırrı seslendi:

— Ne o üstadım, neden takunya ayakkabı giymiş bayanlar gibi bir acayip yürüyorsun?

Faik Reşit cevap verdi:

— Ne yapayım dostum. Sık sık İstanbul seyahatı beni bu hale getirdi. İstanbulun paket kaldırımlarına henüz alışırken acele buraya geliyorum da paket kaldırımlara göre yürüyüş şeklini unutamıyorum.

★

BÜYÜSÜN DİYE KÜÇÜĞÜNÜ GETİRMİŞ:

İstasyona bir büyük zatı teşyie gelen Behçet Kemalin elinde küçücük bir paket vardı. Arkadaşları sordular:

— Bu da nesi?

— Beş kuruşluk şeker.

— Ne olacak?

— Hediye.

— Bukadar küçük şey hediye olur mu?

— Olur ya. Hem İstanbulun havası yarar da belki büyür ve bana kocaman olarak geri gelirse siz de görürsünüz.

— Oğluma almak istediğim kız kekeme ama, elli bin lirası var...
— Oğlun neye istemiyor? — Yirmi beş bin lirası olsun da dilsiz olsun diyor!..

BÖYLE DE OKUNUR MU? OKUNUR:

Birkaç arkadaş, Server İskitin radyoda, eski harflerin garip okunuş şekilleri hakkındaki konuşmasından bahsediyorlardı. Bekir Sıtkı Kunt dedi ki:

— Arap harflerile yazılan «Nurun alâ nur», «ne var Ali nevar?» okunur mu okunur. «Bir tâkı lâciverdî», «bir takla çevirdi» okunur mu okunur. «Kataratı eşk», «katır, at, eşek» okunur mu okunur.

Fazıl Ahmet Aykaç söze karıştı:

— Hazret yalnız «Zamiri münir» i unutmuş.

— Peki, bu nasıl okunur

— Nasıl okunacak? «zımbır minbır» diye okunur işte..

★

SEBZELER İSTANBULDAN BİRİNCİ MEVKİ İLE GETİRİLİYORMUŞ:

Ankarada pek çok şeylerin ucuz olmasına rağmen, son sene zarfında sebze ve meyvanın geçen senekilere nisbetle pahalı olduğundan bahsediyorlardı. Kâzım Nami Duru dedi ki:

— Ama, bu da yalnız Ankaraya mahsus bir hal. Meselâ bir arkadaş yazıyor. İstanbulda bamyanın kilosu on beş, patlıcanın on beş, domatesin dört ve kuru sovanın beş kuruşa imiş. Halbuki burada bamya altmış, patlıcan yirmi beş, sovan ve domates on beş kuruşa. Bu nasıl olur yahu?

Nüzhet Baba atıldı ve şöyle söyledi:

— Nasıl olacak be kardeş, bu mübarekleri teker teker birinci mevkile getirerek olur işte.

Kâzım Nami lâtife etti:

— Birinci mevkile getirdikleri neden malûm?

Baba ciddiyetini bozmadan mukabil lâtifeyi savurdu;

— İkinci mevkile getirilseler bukadar farkeder miydi hiç?

Zaparta

SÜRPRİZ

Genç kadın bir senedenberi Akşam kız sanat mekteplerinden birinin ahçılık derslerine devam ediyordu.

Diplomasını aldığı gün mutfağa girdi ve öğrendiği yemeklerden birkaçını pişirerek kocasına bir ziyafet hazırladı.

Yemekler hakikaten güzeldi. Genç kadın kocasının memnun olduğunu görerek:

— Beni çalışmıya teşvik ettin, dedi. Eğer iyi derece ile diploma alırsam bana bir sürpriz yapacağını vadettin. Sürprizi bekliyorum.

Erkek karısının yanağını okşadı:

— Peki söyliyeyim cicim. Yarından itibaren ahçıyı savuyoruz.

MESUT OLMAK ÇARESİ

Adliye Vekilile beraber İmralideki mahpusları ziyarete giden bir arkadaş anlatıyordu:

— Öyle bir yer ki, anlatamam. Üstat Hüseyin Cahit Yalçının vaktile **Hayatı Muhayyel** ismindeki hikâyesinde tasvir ettiği adanın bir örneği.. Ne tramvay derdi, ne radyo gürültüsü.. Yiyecek içecek bol, hava şerbet gibi. Yattıkları yer İstanbulun orta derecedeki otellerinden daha temiz ve konforlu. Sabahleyin kuşların ötüşlerile yataklarından kalkıyorlar, kahvaltılarını ediyorlar, güle oynaya denize girip banyolarını yapıyorlar. Sonra toprak işlerile meşgul oluyorlar. Başka çifçiler gibi öküz, manda kayğısı yok, vergi yok, çoluk çocuk derdi yok. Derken yine güle eğlene öğle yemeği. Sonra bir nöbet çalışmak daha. Derken akşam yemeği, gece eğlenceleri, rahat uyku. Mahkûmiyet müddeti bitinciye kadar bu hep böyle.

Arkadaşı hayran hayran dinliyorduk. İçimizden biri sordu:

— Bu saadete ermek için birinin bir şeyini çalmak yahut kafasını, gözünü yarmak kâfi geliyor değil mi?

TİRYAKİ SERSERİLER

İki ihtiyar serseri cıgara içerek yürüyor ve konuşuyorlardı.

Biri bir müddet öksürdükten sonra:

— Galiba cıgarayı bırakmak mecburiyetinde kalacağım, dedi. Fena halde öksürüyorum.

Öteki:

— Sorma, dedi, ben de galiba ayni şeyi yapmıya mecbur kalacağım. Romatizma mı oldum nedir. Bir zamandanberi dizlerim ve belim fena halde ağrıyor.

Öteki sordu:

— Amma tuhaf lâkırdı söylüyorsun. Benim cıgarayı bırakışımın sebebi, göğsümün ve boğazımın rahatsız olması. Halbuki sen romatizmadan şikâyet ediyorsun. Tütünün romatizmaya dokunduğunu hiç işitmedim.

— Sokaktan izmarit toplamak için yere iğilip kalkmakta güçlük çekiyorum.

★

GÜZEL MANTIK

Bir serseri bir viranede başka bir serseriyi öldürmiye teşebbüs etmiş, fakat tam zamanında yakalanarak cürmü meşhut mahkemesine getirilmişti.

Hâkim sordu:

— Durup dururken bir hemcinsini öldürmiye tasaddi etmişsin.

Serseri gülümsedi:

— Maalesef öyle oldu. Fakat benim cinsimden bir adamın ortadan kalkması, siz de itiraf edersiniz ki, memleket ve cemiyet için pek zararlı bir şey olmazdı.

★

HAKKI VAR

Duvara çivi çakacaktı.

— Zahmet olmazsa şu çiviyi tutuver de vurayım, dedi.

Bu okadar zahmetli bir iş değildi. Fakat yanlışlıkla çekici parmağıma vurmasından korktum ve bunu kendisine söyledim.

— Hiç merak etme, dedi. Elim çivi çakmıya son derece alışıktır. On vuruşta ancak bir tanesini kaçırırım.

★

KUVVETLİ ADAM

Övünmeyi çok seven bir adamdı. Bir gün yine ağzından tükrükler saçarak anlatıyor ve yumruğunu gösteriyordu.

— Şu eli görüyor musunuz? Bunda olan kuvvet, çelikte yoktur. Bir gün bir araba beygiri azmış, arabayı yokuş aşağı sürüklemiye başlamıştı. Arabacı var kuvvetile dizgine asılıyor fakat hayvanı zaptedemiyordu. Muhakkak bir kaza çıkacak, araba parçalanacak ve birkaç kişi çiğnenecekti. Bereket versin ben yokuşun alt başındaydım. Derhal hayvanın önüne atıldım ve şu gördüğünüz demir bilekle onu ağzından yakalıyarak arabayı durdurdum.

Dinliyenlerden biri gözünü kırparak güldü:

— O da bir şey mi? Ben günün birinde koskoca bir ekspres lokomotifini şu bilekle durdurdum.

— Amma da atıyorsun ha!

— Vallâhi doğru. Ekspres olanca hızı ile koşuyor, ben de vagondaki rafın üzerinden su şişemi alıyordum. Birdenbire ayağım kaydı ve tavandan sarkan bir halkaya sarıldım. Meğer imdat işareti imiş. Ben onu çeker çekmez koca ekspres zınk diye durdu.

Kulak Misafiri

— Henüz 18 yaşındayım...

— Anlaşıldı, hayatınızı yeniden tanzim etmek istiyorsunuz!..

BİR Taze Molla

NASRETTİN HOCANIN GENÇLİĞİ

YAZAN; RAGIP ŞEVKİ

HER HAKKI MÜELLİFİNE AİTTİR

— 17 —

Vaız bittikten sonra köylüler ağır ağır dışarıya çıktılar. Nasrettin de elinde kitabı olduğu halde, asık bir suratla onları takip etti. Tam cami kapısı önünde ihtiyar bir köy kadını ile karşılaştı. Kadın sofu bir şeydi. Elindeki tesbihi titrek parmakları arasında çevirerek:

— Hocafendi, Allah diline kuvvet, zekâna kudret versin. Çok güzel vaız ediyorsun. Ama, demin söylediklerinden bir şey merakımı çeldi. İsa hazretlerinin dördüncü kat gökte olduğunu söyledin. Acaba o iki gözüm orada ne yer, ne içer?

Nasrettin dik dik kadının yüzüne baktı. Gözleri büyüdü ve kaşları çatıldı:

— Be haddini bilmez kadın! ben şuraya geleli günler oluyor. Bir gün olsun şu zavallı hoca acaba ne yer, ne içer? diye sormadınız, şimdi benden tâ dördüncü kat gökte Tanrı ziyafetinde bulunan, her gün türlü türlü cennet taamları ile beslenen kocaman bir zatı şerifi mi soruyorsun?

Kadın şaşkınlıktan elindeki tesbihi düşürdü ve ağzından sadece birkaç «aaa!..» çıktı.

Nasrettin homurdanarak yürüdü, caminin küçük odasına girdi. İşte, yine her günkü yiyecek. Bir tas yoğurt ve bir kara somun ekmek... Okadar. Her gün bunu yiye yiye artık kendisine gına gelmişti. Okadar aç olduğu halde dönüp de bu günlük yiyeceğine bakmadı bile. Gidip pencerenin kenarına oturdu, günleri hesaba başladı.

Köye geleli henüz iki hafta olmuştu. Daha iki buçuk ayı vardı. Bu köyden kalkıp göçse, nereye kapılanabilirdi. Hiç olmazsa rahat bir döşeği, boğazına atacak - ne olursa olsun - bir yiyeceği vardı. Ama bu köylüleri bu cimrilikten kurtarmak için başka bir şey yapmak gerekti. Şimdiye kadar bir hoca gibi yaşıyordu. Yalnız din işlerile uğraşıyor, diğer zamanlarını ya uyumak, yahut da demir parmaklıklı pencereden dışarısını seyredip düşünmekle geçiriyordu.

Ertesi sabah Nasrettin yepyeni bir kararla kalkmış oldu. Bağlara, tarlalara gidecek, köylünün yiyeceğine ortak olacak, böylece bir yaz safası geçirecekti.

Köyden çıkarken Hamzanın Osmana rasladı ve neşeli bir sesle delikanlının omuzunu okşadı:

— Hayrola, uğur ola Osman. Nereye böyle?

— Bağa gidiyorum hocafendi. Ya sen nereye?

— Ben de bağa.. artık tesbih günlerimizi bitirdik, biraz da kul arasında gezelim dedik.

— İyi ettin, beraber gidelım.

Osman saf bir delikanlıydı. Yolda giderken Nasrettine garip garip sualler soruyordu. Sabah henüz taze idi. Parlak, güzel bir güneş doğuyordu. Fakat ay hâlâ gökyüzünde idi ve yavaş yavaş silıniyor ve kaybolmıya başlıyordu.

Hamzanın Osman sağına, soluna, önüne, arkasına bakıyordu. Gördüğü her şeyden bir sual çıkarıyor, Nasrettine soruyordu. Nasrettin de kafasını yormadan cevaplar veriyordu.

Osman gökyüzündeki sönük ayı göstererek:

— Hocafendi, bu ay bazan eskiyor da, yerine yenisi geliyor. Giden ay eskiyince ne yaparlar?

— Kırpar kırpar yıldız yaparlar!

— Hıı, essah mı?

— Essah ya!..

— Peki, gün oluyor, bulut gelıyor, gün oluyor, bulut gidiyor. Giden bulutları ne yapıyorlar?

— Hallaca veriyor, attırıyorlar, yatak döşek yapıyorlar!

— Hıı, essah mı? Yağmur nasıl yağıyor?

— Şeytan cennetin küplerini deviriyor.

— Hıı, essah mı? Ya topraktan...

Nasrettin bu «hıı, essah mı» ların sürüp gideceğini anlayınca sözü başka yola çevirdi. Osmanın ağzından köyün zenginliğini, aldığı mahsulün miktarını öğrenmiye çalıştı. Hamzanın Osman hiç tereddütsüz anlattı. Nasrettinin tahmini gibi köy oldukça zengindi. Ama, bütün halkı da azamî derecede cimri idi. Bunların elinden Ramazan sonunda kendisi için bir şey çıkıp çıkmıyacağını ise kestiremiyordu.

Yürüye yürüye bağlara yaklaşmışlardı. Bir yol dönemecinde Osman birdenbire durarak, çitler arasındaki bır deliği gösterdi:

— Bak hocafendi, kurt yuvası..

— Aman, esah mı? Gel kaçalım.

— Korkma, şmidi kurt bulunmaz. Encekleri burdadır. Hadi, kurt yavrusu çıkaralım de köye götürüp satalım!..

Nasrettin «bre aman, vazgeç!» demiye kalmadı, Osman kurt inine doğru atıldı. Bir toprak tümseğin altında oyulmuş olan in, ancak bir insan geçecek büyüklükte idi. Hamzanın Osman da diz çöküp ine girdi ve karanlıkta kayboldu.

Nasrettin korku ile bekledi. Her an Osmanın acı acı bağ racağını, sonra sesinin kesileceğini ve nihayet başı bir kurdun ağzında olarak dışarı çıkarılacağını sandı. Fakat Osman, hiç de bağırmadı, sesi de kesilmedi. İçerden kurt yavrularının ince ince homurtuları duyuluyordu. Osman da «ulen, ulen! gel hele.. gahpenin enceği!» diye mırıldanıyordu.

Nasrettin rahat bir nefes almıya hazırlanırken birdenbire eteğinin ucunda bir homurtu duydu. Dönü baktı ve dehşetten saçları dimdik oldu. Ana kurt ayağının dibinde homurdanarak ine bakıyordu.

Kurt hızla ine atılırken Nasrettın hamle etti ve kurdun kuyruğunu kaptı. Hayvan ine yarı yarıya girmişti. Yalnız ard ayakları ile kuyruğu dışarıda kalmıştı. Nasrettin eline geçirdiği bu kuyruğu bırakırsa, Osmanın nasıl parça parça edileceğini gayet iyi bıliyordu. Ya kurt yüz geri dönerse! İşte o zaman facia tam olarak kopacaktı.

Azgın kurt ine girmek için bütün kuvvetini sarfediyordu. Fakat kuyruğunu kaptırdığı için de bir türlü bir tek adım atamıyor, çırpınıp çapalayıp duruyordu. Ard ayaklarını durmadan yerde sürtüyor ve büyük bir toz bulutu kaldırıyordu.

Bu sırada içeride kurt yavruları ile oynaşan Hamzanın Osman dışarda olup bitenden haberi yoktu. İnin içine büyük bir toz bulutu giriyordu, bu arada gözüne toprak kaçtığını görünce hiddetle bağırdı:

— Heyy, hocafendi. Ne tepiniyorsun? Pek tozuttun!

Nasrettin kan ter içinde idi. Osmanın hiddetli sesini duyunca nefes nefese bağırdı:

— Kurdun kuyruğu koparsa o vakit görürsün sen tozu, dumanı!..

Hayvanın kuyruğuna biraz daha asıldı, daha kuvvetle çekti. Kurt artık mukavemetten vazgeçmiş, dermandan düşmüş gibi geri geri geliyordu. Kurdu inınden çıkardığını gören Nasrettin, elindeki kuyruğu bırakmadan, sesinin bütün kuvvetile haykırdı:

— Ulen, Osman... kaç! enceklerin anası geldi.. Çık ulen oradan!..

Nasrettinle koca kurdun çekiştiğini Hamzanın Osman in delıginin aydınlandığını görünce dehşetle irkildi ve birdenbire kendisini dışarı attı.

— Bre hoca, kaç!..

— Kaçma Osman.. ulen beni bırakma!

— Kaç hocafendi!..

Hamzanın Osman, bir anda tabanları kaldırmış ve bağ yoluna doğru, deli gibi koşmıya başlamıştı.

Nasrettin kurtla yalnız kaldığını görünce korkusu büsbütün arttı. Şimdi ne yapacaktı? Kuyruğu bıraksa kurt dönüp üstüne atılacak ve birkaç saniyede kendisini parça parça edecekti. Bırakmasa, ne zamana kadar böyle kalabilecekti? Hayvan da hâlâ ine girmiye çalışıyordu. Hele yavrularının sesleri dahr çok keskınleşince hiddeti büsbütün arttı.

Nasrettin ağzına gelebilen birkaç süre okudu, sonra yavaş yavaş leiri doğru gitmiye başladı. Kurt kendisini çektikçe, Nasrettin de gidiyordu. Böylece ine yaklaştılar, kurt yarı beline kadar içeri girdi, ve Nasrettin de birdenbire: «ya hafız!» diyerek kuyruğu bırakıverdi.

Hayvan hızla ine daldı ve molla gözlerini kapıyarak bekledi. Birkaç saniye süren bu tereddütten sonra, kurdun çıkmadığını görünce hızla döndü, tabanlarının bütün kuvvetile, Osmanın gittiği bağ yoluna doğru kaçmıya başladı. Hem koşuyor, hem de arkasına bakıyordu. Nihayet bir bağ çitinin kapısına geldiği zaman içeri daldı ve dört kocaman dut ağacı-

nın gölgelendirdiği kuyu başında bir ağaç kütüğüne çöktü. Oh!..

Kurtulmuştu ve sanki yeniden dünyaya gelmişti. Elin serserisi uğuruna tatlı canından olacaktı. Nasıl da Osmanı kurtarmıya kalkmış, o canavarın kuyruğunu yakalamıştı.

Alnından akan iri ter damlalarını baş parmağının kenarı ile yere fırlatıyor ve derin derin nefes alıyordu.

Daha bir yıl evvel, Hortuda başına gelen bir kurt faciasını hâlâ unutamıyordu. Elif abanın çobanı İsa da, tıpkı bu Osman gibi, belâsını aramış ve bulmuş'u da...

İsa henüz on yedi yaşında iri yarı bir delikanlı idi. İlk bakışta 25 ni geçkin gibi görünürdü amma, bu ancak gülmediği zamanlara mahsus bir görünüştü. Gülünce bembeyaz dişleri meydana çıkar ve yanaklarında çocuk gamzeleri peyda olurdu.

Bir gün Elifin İsa ile beraber köye iniyorlardı. Nasrettin ona babasının geyik avını anlatıyor ve bu yıl da üç geyik vurduğunu, üçünün başını kasabaya götürüp sattığını söylüyordu.

Bir dağ yolundan yürüyorlardı. İsa onun söylediklerini dinlemiyor, yere bakıyor, bir şey takip eder gibi yapıyordu. Nihayet bir yerde durdu ve elile karşı su başını göstererek:

— İşte, boz kurt! ulen gidinin doğurduğu.. hele dur da, gör beni!.. diye bağırdı.

Sonra bütün hızı ile koşmıya başladı. Kurt onu görünce birdenbire hızla fırladı, yolun kenarındaki bir ine girdi, kayboldu.

İsa, geride kalan Nasrettine bir takım işaretler yaptıktan sonra ine yaklaştı, diz çöktü, bir müddet içeriye baktı, ve nihayet Nasrettinin hayretle açılan gözleri önünde başını inin karanlığına soktu, yalnız ayakları dışarda kalıncıya kadar girdi.

Nasrettin:

— İsa, ulen, hey domuzun oğlu! kurt seni paralıyacak! diye bağırdı.

Fakat sükûnetle sustu ve bir taş üzerine otururak beklemiye başladı. İsanın ne yırtıcı, ne yaman bir çocuk olduğunu biliyordu. Belki ona yakın kurt öldürmüş, birkaç ayıyı cansız yere sermiş, çakalları çil yavrusu gibi dağıtarak önüne katıp kaçırmıştı. Bu korku ile inine kaçan kurdu da elbet yakalıyacak yere çalacaktı.

Delikanlı, bir çeyrek saat kadar hep öyle taş üzerinde otururak İsanın acarlığını düşündü. Bir aralık uyanır gibi oldu, dönüp baktı, İsa hâlâ öylece, yalnız ayakları dışarda olduğu halda duruyordu:

— Ulen, hayvanla oynaşmanın sırası mı, kalk ulen hadi, köye geç varacağız!

İsa cevap vermedi, hiç de kıpırdamadı. Nasrettin öfke ile:

— Heeyy, ulen! Elifin öküzü! kalk ulen! diye bağırdı ve yaklaşıp İsanın ayaklarına bir tekme vurdu.

Fakat İsa yine hiç oralı olmadı, aldırmadı. Nasrettin bu lâkaydiye fena halde içerliyerek iğildi, İsayı ayaklarından tuttu, hızla dışarı çıkardı.

Fakat aman Allahım! aman Allahım!..

Nasrettnn dehşetten saçlarının dikildiğini hissetti ve «öööö» diye haykırdı. Bütün vücudü ile dışarı çıkan İsanın başı yoktu. Yernide değildi, acaba kurt mu? Yoksa...

Nasrettin dehşetle ve korku ile bir anda yerinden sıçradı ve bütün hızı ile köye doğru koşmıya başladı. Koşarken hareketsiz yatan İsanın vücudü, başsız vücudü gözü önüne geliyor ve hep ayni şeyi düşünüyordu:

— Acaba kurt mu? Yoksa..

Köye nefes nefese girdi ve doğru Elif abanın kapısına koştu. Kadın merdiven önünde bulgur ayıklıyordu. Nasrettini görünce, dikkatle yüzüne baktı ve:

— Hayır ola Nasrettin? diye sordu.

Nasrettin bir müddet onun yüzüne bakarak nefesinin ayarını bulmıya çalıştı. Sonra büyük bir tereddütle kekeledi:

— Şey.. Elif aba... Senin çoban İsa sabahleyin.. buradan çıktığında... başı vücudunda mıydı? yoksa değil miydi?

Kadın birdenbire bir kahkaha attı ve dizlerindeki tepsiyi bir kenara bıraktı:

— Ulen, ne biçim lâf ediyon? Kafası yerinde olmıyan adam yaşar mı? — Arkası var —

BİR HAKİKAT

Müşterilerimizin nazarı dikkatine:

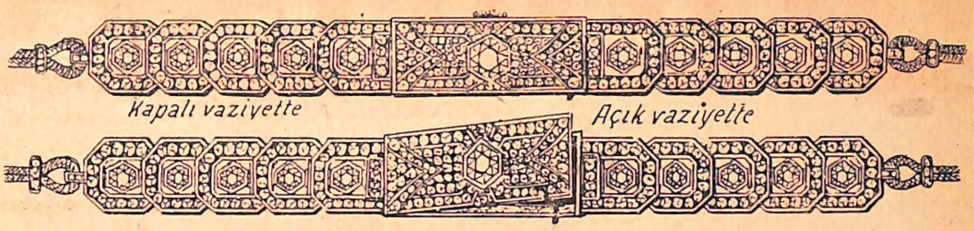

No. 82 - A Elmas ve 11 Pırlantalı 500 L

Pırlantalı ve elmaslı saat demek, bir kelime ile S I N G E R S A A T I demektir. Çünkü pırlantalı ve elmaslı saatlerin bütün hakiki evsafı meşhur âlem olan SİNGER saatlerinde toplanmıştır. Bunun için; saat alacağınız zaman, tereddütsüz SİNGER saatı almanız ve saatin üzerindeki SİNGER markasına, müessesemizin adresine dikkat etmeniz lâzımdır Modayı takip eden asrî kadın için kıymetli taşlar ve nefis işlemesile hakikaten nazarı dikkati celbeden böyle bir harikulâde SİNGER saatine sahip olmak âdete bir saadettir.

SINGER

SAATİ; HOŞA GİDECEK EN MAKBUL VE EN GÜZEL HEDİYELİKTİR. EMSALLERİ GİBİ 15 SENE GARANTİLİDİR.

Adres: SİNGER SAAT MAĞAZALARI. İstanbul Eminönü No. 8

YENİ ÇIKTI

CEP Doktoru

EVDE ve YOLCULUKTA
LÜZUMLU SAĞLIK BİLGİLERİ

YAZAN
Dr. NURİ ERGENE

YEDİGÜN NEŞRİYATI

Alfabe sırası ile bütün hastalıkların tarifini ve tedavisini resimleri ile birlikte anlatan bu emsalsiz eseri okuyucularımıza hararetle tavsiye ederiz.
Nefis ciltli olduğu halde fiyatı yalnız 100 kuruştur. Bütün KARİKATTÜR bayilerinden tedarik edebilirsiniz.
Arzu ederseniz siparişinizi doğrudan doğruya «Yedigün» Neşriyat müessesesine yapabilirsiniz. Yüz kuruş göndermek kâfidir. Posta masrafı alınmaz.

NEVROZİN

Baş, Diş, Nezle, Grip, Romatizma

Nevralji, Kırıklık ve Bütün Ağrılarınızı Derhal Keser. İcabında günde 3 kaşe alınabilir. TAKLİTLERİNDEN SAKINIINIZ HER YERDE PULLU KUTULARI ISRARLA İSTEYİNİZ.

GAUTHIER VIDAL

Anilin ve Alizarin Boyaları

Ev işlerine mahsus her cins kumaş için

HOROZ MARKA Paket Boyaları

ANILIN FARBEN — G.E.VIDAL

Umumi satış deposu

İstanbul Çiçekpazarı sokağı Altıparmak han No. 3-4

KARİKATÜR

TOMBUL TEYZE PLÂJDA BİRAZ AÇILMAK İSTEDİ..

Tombul Teyze — Ayol kaptan, kömür mü yok, neden bu kadar yavaş gidiyoruz?!..